ภาควิชาบริหารการพยาบาลและแนวคิดพื้นฐาน

การนำเสนอการจัดการความรู้ เรื่อง แนวทางการบริหารยาเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา

วันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา 14.00 น. ห้องบัวละวง วิทยาเขตลำปาง

****

แนวทางการบริหารยาเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา
ในรายวิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ของนักศึกษาปี 2 รุ่น 37

ภาควิชาบริหารการพยาบาลฯ และอาจารย์นิเทศ ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการบริหารยาเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา ในรายวิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ของนักศึกษาปี 2 รุ่น 37 ดังนี้

1. กำหนดให้อุบัติการณ์การเกิดความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา ระหว่างการขึ้นฝึกรายวิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ของนักศึกษาปี 2 รุ่น 37 เท่ากับ 0
2. ปฏิบัติการบริหารยาตามหลัก 7 R อย่างเคร่งครัด และกำหนดให้มีการประเมินการบริหารยาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา (LO 5.1)
3. การปฏิบัติหน้าที่พิเศษยาฉีดและยากิน ให้ใช้เสื้อ Med Nurse ทุกครั้ง โดยนักศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่พิเศษยาฉีด ให้ใช้เสื้อ Med Nurse สีชมพู และ นักศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่พิเศษยากิน ให้ใช้เสื้อ Med Nurse สีฟ้า
4. การใช้ Med Card / Med Box / ปฏิทินยา ระหว่างการบริหารยาฉีด
5. การบันทึกแบบฟอร์มบริหารยาทุกครั้งที่ปฏิบัติหน้าที่พิเศษยาฉีด / ยากิน และการบันทึกแบบฟอร์มบริหารยาของผู้ป่วยไว้ใน Nursing Care Plan
6. การใช้ บัตร Feed อาหาร ทุกครั้งที่มีการให้ยากินในผู้ป่วยที่ Feed อาหารทางสายยาง โดยต้องประสานงานกัน ระหว่างนักศึกษาที่ทำหน้าที่พิเศษยากินและนักศึกษาที่ทำหน้าที่พิเศษ Feed อาหาร
7. การรับฟังการปฐมนิเทศจากแหล่งฝึกเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

ความเป็นมาและผลการนำแนวทางการบริหารยาเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการให้ยาไปใช้

1. อุบัติการณ์การเกิดความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา ระหว่างการฝึกปฏิบัติรายวิชา ป.BCPN และ ป. บุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1, 2 ของนักศึกษาปี 2 รุ่น 36 (ปีการศึกษา 2557) จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่

   อุบัติการณ์ที่ 1 การฉีด 0.9 % NSS ผิด (ป.BCPN)

   อุบัติการณ์ที่ 2 Feed ยากินผิดเตียง (ป.BCPN)

   อุบัติการณ์ที่ 3 การให้ยากินผิดชนิด (ยาพ้องรูป) (ป.บุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1, 2)

   อุบัติการณ์ที่ 4 การฉีดยาซ้ำ (ป.บุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1, 2)

ภาควิชาฯ ได้วิเคราะห์ความเสี่ยงอุบัติการณ์ที่ 1 และสรุปเป็นแนวทางการฉีดยาเข้าหลอดเลือดดำโดยผ่านชุด normal saline lock ผ่านการวิพากษ์จากอาจารย์ในที่ประชุมอาจารย์ และนำเสนอต่อฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางระหว่างการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา ดังนี้

แนวทางการฉีดยาเข้าหลอดเลือดดำโดยผ่านชุด normal saline lock

1. เตรียมกระบอกฉีดยาบรรจุ 0.9 % NSS จำนวน 5 cc ไล่อากาศออกจนหมด
2. ทำความสะอาด injection plug ด้วย alcohol 70 % ปล่อยให้แห้ง
3. แทงเข็มทดสอบว่า Catheter อยู่ในหลอดเลือดดำหรือไม่ โดยดูดดูการไหลย้อนกลับของเลือดจากหลอดเลือดดำ **(ในบางกรณีที่ใช้ Catheter ขนาดเล็ก ขณะแทงเข็มทดสอบอาจจะไม่มีเลือดไหลย้อนกลับ แต่หากบริเวณที่ผิวหนังรอบๆ Catheter ไม่มีอาการบวมแดงของผิวหนังบริเวณเข็ม และสามารถดัน 0.9 % NSS เข้าไปใน Catheter ได้สะดวก ให้ฉีด 0.9 % NSS เข้าไปได้เลย)**
4. นำ 0.9 % NSS จำนวน 5 cc ที่เตรียมไว้ ฉีดเข้า injection plug จำนวน 3 cc เพื่อ check infiltrationและทดสอบว่า clot หรือไม่ ถ้าฉีดยาก ฝืด ผิดปกติ ฉีดแล้วรั่ว ห้ามใช้แรงดันฉีด 0.9 % NSS เข้าไป ให้สงสัยว่าเกิด clot ให้ off แล้วแทงใหม่
5. ถ้าไม่มีปัญหาให้ฉีดยาเข้าทาง injection plug จนหมดตามขนาดที่ผู้ป่วยต้องได้รับ
6. ฉีด 0.9 % NSS เข้า injection plug จำนวน 2 cc เพื่อไล่ยา และไม่ให้เลือดไหลย้อนกลับใน injection plug

หมายเหตุ
1) กรณีที่มียาฉีดมากกว่า 1 ชนิด ให้ฉีด 0.9 % NSS เข้า injection plug จำนวน 5-10 cc หลังจากฉีดยาชนิดที่ 1 แล้วจึงฉีดยาชนิดที่ 2 เพื่อป้องกันปฏิกิริยาต่อกันของยา
2) กรณีที่ใช้ normal saline lock ถ้ามีการฉีดยาห่างกันเกิน 8 ชั่วโมง อาจทำให้ clot ได้ จะต้องฉีด 0.9 % NSS ทุก 8 ชั่วโมง
3) กรณีที่ผู้ป่วยต่อ Extension ต้องเตรียมกระบอกฉีดยาบรรจุ NSS เพิ่มขึ้นเป็น 10 cc
4) กรณี drip ยา ให้เตรียม 0.9 % NSS จำนวน 2-3 cc ไว้ 2 syringe (ใช้ก่อน drip ยา 1 syringe และใช้หลัง drip ยา 1 syringe)

<u>หมายเหตุ</u> **- จากการปฐมนิเทศของ รพ.ลำปาง วันที่ 16 ธันวาคม 2558 ในช่วง Pre Clinic รพ. ลำปาง ให้เตรียม 0.9 % NSS จำนวน 5 cc ไว้ 2 syringe สำหรับการฉีดยาเข้าหลอดเลือดดำโดยผ่านชุด normal saline lock**

2. การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยา โดย อ.รุ่งนภา สูตินันท์โอภาส
   - เริ่มการวิจัยโดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษากลุ่มเล็ก (นักศึกษาปี 4 รุ่น 33, 34) รายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล ฝึกปฏิบัติที่หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม ได้งานวิจัยในชั้นเรียน 1 เล่ม และวิจัยเต็มรูปแบบ 1 เล่ม (การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยา)
   - นำผลการวิจัยไปใช้ (เสื้อ Med Nurse + แบบฟอร์มบริหารยา + แนวทางป้องกันฯ) กับนักศึกษาปี 4 รุ่น 35 รายวิชาปฏิบัติการบริหารการพยาบาล ฝึกปฏิบัติที่หอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม แต่ไม่ได้ติดตามผล
   - นำผลการวิจัยไปใช้ (เสื้อ Med Nurse + แบบฟอร์มบริหารยา + แนวทางป้องกันฯ) กับนักศึกษาปี 2 รุ่น 36 รายวิชา ป.BCPN และ ป.บุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ 1, 2 (ปีการศึกษา 2557)

3. จากอุบัติการณ์การเกิดความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา ซึ่งมีผลกระทบทั้งต่อผู้ป่วย นักศึกษา อาจารย์นิเทศ วิทยาลัย และแหล่งฝึก อาจารย์ในภาควิชาฯ จึงมีความเห็นร่วมกันให้นำประเด็นการเกิดความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา เป็นการจัดการความรู้ของภาควิชาฯ โดยกำหนดเป็นวาระการประชุมของภาควิชาทุกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นแนวทางการบริหารยาเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา และมีการดำเนินการเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา ดังนี้
   3.1 เพิ่มจำนวนชั่วโมงในการเรียนภาคทดลองรายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล บทที่ 8 (หลักการและเทคนิคการให้ยาฯ)
   3.2 จัดงบประมาณเพื่อเพิ่มจำนวนเสื้อ Med Nurse ให้เพียงพอสำหรับนักศึกษาในการฝึกปฏิบัติ
   3.3 จัดให้มีการทบทวนความรู้แบบกลุ่มย่อย เรื่องการบริหารยา ในช่วง Pre clinic (วันที่ 15 ธันวาคม 2559)
   3.4 ชี้แจงและอภิปรายแนวทางการบริหารยาเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา ร่วมกับอาจารย์นิเทศ รายวิชา ป.BCPN (3 ธันวาคม 2558) ก่อนการขึ้นฝึกรายวิชานี้

4. จากการจัดการความรู้ เรื่อง แนวทางการบริหารยาเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการให้ ของภาควิชาฯ และนำไปใช้ในการฝึกปฏิบัติยา ในรายวิชาปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล ของนักศึกษาปี 2 รุ่น 37 ระหว่างวันที่ 21 ธันวาคม 2558 – 5 กุมภาพันธ์ 2559 **ไม่พบอุบัติการณ์การเกิดความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา** ซึ่งภาควิชาฯ จะได้สรุปผลการดำเนินงาน การจัดการความรู้ เรื่อง แนวทางการบริหารยาเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการให้ยา เป็นวิจัยในชั้นเรียนต่อไป

****